

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2To/49/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1517010664
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Štíft
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1517010664.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Štífta a sudcov Mgr. Marcely Kosovej a JUDr. Michala Valenta v trestnej veci obžalovaného O. L., stíhaného pre pokračovací zločin krádeže spolupáchatelstvom podľa § 20 Trestného zákona k § 212 ods. 1, ods. 3 písm. b), ods. 4 písm. b) Trestného zákona, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V č.k. 7T/43/2017-278 zo dňa 2.3.2018, na verejnom zasadnutí konanom v Bratislave dňa 31.1.2019 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e), ods. 2 Trestného poriadku z r u š u j e sa napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu.

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sa obžalovanému

O. L., nar. X.X.XXXX v F., trvale bytom Y.,

u k l a d á

podľa § 212 ods. 4 Trestného zákona s použitím § 36 písm. l) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, § 42 ods. 1 Trestného zákona, § 41 ods. 2 Trestného zákona a § 39 ods. 4 Trestného zákona per analogiam súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona sa obžalovaný na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona sa zrušuje výrok o treste uložený obžalovanému trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava V sp.zn. 0T/103/2015 zo dňa 28.4.2015, právoplatný dňa 28.4.2015, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava V č.k. 7T/43/2017-278 zo dňa 2.3.2018 bol obžalovaný O. L. uznaný vinným zo spáchania pokračovacieho zločinu krádeže spolupáchatelstvom podľa § 20 Trestného zákona („Tr.zák.“) k § 212 ods. 1, ods. 3 písm. b), ods. 4 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. e) Tr.zák. (v napadnutom rozsudku uvedené iba slovným vyjadrením v právnej vete, že čin bol spáchaný vlámaním) na skutkovom základe, že

1. obžalovaný s doposiaľ neustáleným páchatelom s menom V., prezývaný „O.“, v doposiaľ nezistenom čase odo dňa 27.3.2015 do dňa 1.4.2015 v L. z obytného domu na ulici V. XXXX/X, kde sa bez použitia násilia dostali na 11. poschodie, kde z chodby odcudzili voľne stojaci horský bicykel zn. R. C.

MX-XX, výrobné číslo XXXXXXXXXX a horský bicykel zn. R. MX-XX, výrobné číslo XXXXXXXXXX, čím poškodenému V. Z., nar. XX.X.XXXX, bytom L., V. XXXX/X, vznikla škoda v celkovej výške cca 300 eur, 2. obžalovaný s doposiaľ neustáleným páchatelom s menom V., prezývaný „O.“, v čase od 17.00 h do 19.00 h dňa 8.4.2015 v L. na ulici V. XXXX/X, kde sa za pomoci elektrickej iskri zo zapaľovača, ktorý priložili k DEK kľúču vstupnej brány dostali do vnútorného priestoru obytného domu, z chodby na 2. poschodí, ktorá vedie k bytom, odcudzili voľne odložený neuzamknutý horský bicykel zn. Y., model M. 700, číslo rámu VSK XXXXXXXXXX, šedej farby, veľkosť rámu 19, veľkosť kolies 29“, kotúčové brzdy vpredu aj vzadu, odpružená predná vidlica, plastové blatníky čiernej farby, zakúpený v roku 2014 za sumu 319 eur, čím poškodenému H. B., nar. XX.X.XXXX, bytom L., V. XXXX/X, vznikla škoda v celkovej výške 250 eur, pričom obžalovaný skutok vykonal napriek tomu, že bol za taký čin v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch odsúdený trestným rozkazom spisová značka OT/56/2015 vydaným Okresným súdom Bratislava V zo dňa 5.3.2015, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 5.3.2015.

Za to bol obžalovanému prvostupňovým súdom uložený podľa § 212 ods. 4 Tr.zák. s použitím § 36 písm. l), § 37 písm. m), § 38 ods. 2, § 41 ods. 2, § 42 ods. 1 Tr.zák. súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 roky a 3 mesiace, na ktorého výkon bol podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr.zák. zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, pričom podľa § 42 ods. 2 Tr.zák. bol zrušený výrok o treste trestného rozkazu Okresného súdu Bratislava V sp.zn. OT/103/2015 zo dňa 28.4.2015, právoplatný dňa 28.4.2015, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Proti rozsudku v lehote ustanovenej v § 309 ods. 1 Trestného poriadku („Tr.por.“) podal odvolanie obžalovaný O. L. proti výroku o treste písomným podaním doručeným na prvostupňový súd dňa 8.3.2018, v ktorom uviedol, že sa odvoláva proti výške trestu, nakoľko na súde urobil vyhlásenie, že je vinný a trest považuje za neprimerane vysoký vzhľadom na skutky, ktoré spáchal, okolnosti celého prípadu a zmeny v Trestnom poriadku a Trestnom zákone.

Spis bol prvostupňovým súdom predložený na rozhodnutie o odvolaní dňa 10.5.2018.

Na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu prokurátorka uviedla, že považuje rozsudok prvostupňového súdu v napadnutom výroku o treste za zákonný a spravodlivý a odvolanie obžalovaného navrhla zamietnuť ako nedôvodné.

Obžalovaný na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu uviedol, že by chcel požiadať, aby mu bol uložený podmienkový trest odňatia slobody, vedie riadny život, je zamestnaný, pracuje v reštaurácii ako čašník, pričom od 4.2.2019 má ísť pracovať ako technický špecialista pre zákazníkov do zahraničnej spoločnosti, ktorá sa venuje internetu, televízii a telekomunikáciám. Uviedol, že je slobodný, bezdetný, má priateľku, s ktorou plánuje založenie rodiny. Pokiaľ by súd považoval, že je treba uložiť nepodmienečný trest odňatia slobody, tak požiadal, aby mu bol uložený trest odňatia slobody 2 roky, keďže spíňa všetky podmienky na uzavretie dohody o vine a treste.

Podľa § 317 ods. 1 Tr.por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaniu vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Podľa § 321 ods. 1 písm. d) Tr.por. odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj, ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona.

Podľa § 321 ods. 1 písm. e) Tr.por. odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj, ak je uložený trest neprimeraný.

Podľa § 321 ods. 2 Tr.por. ak bolo odvolanie obmedzené podľa § 317 ods. 1 alebo 3, odvolací súd z dôvodu uvedeného v odseku 1 zruší len napadnutý výrok rozsudku. Ak však odvolací súd zruší hoci i len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad.

Podľa § 322 ods. 3 Tr.por. odvolací súd rozhodne sám rozsudkom vo veci, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom. V neprospech obžalovaného môže odvolací súd zmeniť napadnutý rozsudok len na základe odvolania prokurátora, ktoré bolo podané v neprospech obžalovaného; vo výroku o náhrade škody tak môže urobiť aj na podklade odvolania poškodeného, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody.

Podľa § 39 ods. 4 Tr.zák. v konaní o dohode o uznaní viny a prijatí trestu môže súd uložiť trest odňatia slobody znížený o jednu tretinu pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby a v prípade trestných činov uvedených v odseku 3 písm. a) <aspi://module='ASPI'&link='300/2005%20Z.z.%252339'&ucin-k-dni='30.12.9999'> trest odňatia slobody nie kratší ako dvadsať rokov.

Podľa § 42 ods. 1 Tr.zák. ak súd odsudzuje páchatel'a za trestný čin, ktorý spáchal skôr, ako bol súdom prvého stupňa vyhlásený odsudzujúci rozsudok za iný jeho trestný čin, uloží mu súhrnný trest podľa zásad na uloženie úhrnného trestu.

Podľa § 42 ods. 2 Tr.zák. spolu s uložením súhrnného trestu súd zruší výrok o treste uloženom páchatel'ovi skorším rozsudkom, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Súhrnný trest nesmie byť miernejší ako trest uložený skorším rozsudkom. V rámci súhrnného trestu súd uloží trest straty čestných titulov a vyznamenaní, trest straty vojenskej a inej hodnosti, trest prepadnutia majetku, peňažný trest, trest prepadnutia veci, trest zákazu činnosti alebo trest zákazu účasti na verejných podujatiach, ak bol taký trest uložený už skorším rozsudkom a ak tomu nebráni ustanovenie § 34 ods. 7 <aspi://module='ASPI'&link='300/2005%20Z.z.%252334'&ucin-k-dni='30.12.9999'>.

Podľa § 41 ods. 2 Tr.zák. ak súd ukladá úhrnný trest odňatia slobody za dva alebo viac úmyselných trestných činov, z ktorých aspoň jeden je zločinom, spáchaných dvoma alebo viacerými skutkami, zvyšuje sa horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody trestného činu z nich najprísnejšie trestného o jednu tretinu. Horná hranica zvýšenej trestnej sadzby nesmie prevyšovať dvadsaťpäť rokov a pri mladistvých trestnú sadzbu uvedenú v § 117 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/300/20190101>> alebo <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/300/20190101>>. Popri treste odňatia slobody možno v rámci úhrnného trestu uložiť aj iný druh trestu, ak by jeho uloženie bolo odôvodnené niektorým zo súdených trestných činov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr.zák. súd zaradí páchatel'a na výkon trestu odňatia slobody spravidla do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, ak v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu nebol vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za úmyselný trestný čin.

Podľa § 212 ods. 1 Tr.zák. kto si prisvojí cudziu vec tým, že sa jej zmocní a spôsobí tak malú škodu, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.

Podľa § 212 ods. 3 písm. b) Tr.zák. odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 <aspi://module='ASPI'&link='300/2005%20Z.z.%2523212'&ucin-k-dni='30.12.9999'> alebo <aspi://module='ASPI'&link='300/2005%20Z.z.%2523212'&ucin-k-dni='30.12.9999'>, hoci bol za taký čin v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch odsúdený.

Podľa § 212 ods. 4 písm. b) Tr.zák. odňatím slobody na tri roky až desať rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 <aspi://module='ASPI'&link='300/2005%20Z.z.%2523212'&ucin-k-dni='30.12.9999'> alebo <aspi://module='ASPI'&link='300/2005%20Z.z.%2523212'&ucin-k-dni='30.12.9999'> závažnejším spôsobom konania.

Podľa § 138 písm. e) Tr.zák. závažnejším spôsobom konania sa rozumie páchanie trestného činu vlámaním.

Podľa § 20 Tr.zák. ak bol trestný čin spáchaný spoločným konaním dvoch alebo viacerých páchatel'ov (spolupáchatelia), zodpovedá každý z nich, ako keby trestný čin spáchal sám.

Odvolačí súd na základe podaného odvolania prioritne posudzoval, či nie sú splnené podmienky pre zamietnutie odvolania podľa § 316 ods. 1 Tr.por. alebo pre zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 316 ods. 3 Tr.por. Keďže skutočnosti pre také rozhodnutie nezistil, podľa § 317 ods. 1 Tr.por. musel preskúmať zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým bolo podané odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo.

Zo spisového materiálu a z vyjadrení strán na verejnom zasadnutí konanom na odvolacom súde vyplýva, že rozsudok prvostupňového súdu bol napadnutý odvolaním obžalovaného iba proti výroku o treste, čím odvolací súd preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť len napadnutého výroku o treste, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, a to vzhľadom ku skutočnosti, že v ustanovení § 317 ods. 1 Tr.por. je obsiahnutý obmedzený revízný princíp a odvolací súd preskúmava len ten výrok rozsudku, ktorý bol napadnutý odvolaním a správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo a na iné chyby by odvolací súd prihliadol len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr.por. Keďže v prejednávanej veci bol napadnutý iba výrok o treste, pričom ostatné výroky rozsudku prvostupňového súdu neboli odvolaním napadnuté, odvolací súd bude ďalej prioritne rozoberať tento výrok. Odvolací súd pritom zistil, že odvolanie obžalovaného je dôvodné, čo vyplýva z nasledujúcich skutočností.

Ku konaniu na prvostupňovom súde odvolací súd uvádza, že obžalovanému a poškodeným bola riadne doručovaná obžaloba a výzva na vykonanie dôkazov, pričom tieto osoby spolu s prokurátorom boli aj riadne predvolané resp. upovedomené o termíne hlavného pojednávania. Hlavné pojednávanie bolo vykonané v zmysle príslušných ustanovení Trestného poriadku.

Na hlavnom pojednávaní najprv prokurátor pri prednesení obžaloby túto modifikoval tak, že oba skutky uvedené v obžalobe majú byť právne posúdené ako spolupáchatel'stvo podľa § 20 Tr.zák. s tým, že v prípade skutku v bode 2 malo byť správne v obžalobe uvedené, že ide o zločin, nie prečin. Obžalovaný následne na hlavnom pojednávaní po príslušnom poučení k obžalobe vyhlásil podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr.por., že je vinný. Následne sa obžalovaný kladne vyjadril k súdom zisťovaným skutočnostiam v zmysle § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) Tr.por. a súd prijal vyhlásenia obžalovaného o jeho vine a vyhlásil, že dokazovanie v rozsahu, v akom obžalovaný priznal spáchanie skutku nevykoná a vykoná sa iba dokazovanie ohľadom výroku o treste, prípadne náhrade škody. Následne boli na hlavnom pojednávaní oboznámené listinné dôkazy týkajúce sa osoby obžalovaného resp. ukladaného trestu, procesné strany nemali návrhy na doplnenie dokazovania a po záverečných rečiach a poslednom slove bol vyhlásený rozsudok v znení uvedenom na začiatku tohto odôvodnenia.

Odvolačí súd uvádza, že správne postupoval prvostupňový súd na hlavnom pojednávaní, keď prijal vyhlásenie obžalovaného, že je vinný, keďže takému vyhláseniu zodpovedali aj vykonané dôkazy v prípravnom konaní a bolo nepochybné, že sa stali skutky uvedené v obžalobe, ktoré naplňajú všetky zákonné znaky trestného činu a spáchal ich obžalovaný, ktorý bol v súlade so zákonom uznaný vinným zo spáchania trestnej činnosti. V tejto súvislosti odvolací súd bez toho, aby mohol akýmkoľvek spôsobom zasahovať do výroku o vine, proti ktorému nebolo podané odvolanie, musí uviesť, že obžalovaný urobil vyhlásenie o tom, že je vinný k inej právnej kvalifikácii skutkov, keďže prokurátor podal obžalobu, ktorú následne modifikoval pri jej prednesení na hlavnom pojednávaní s tým, že obžalovaný ohľadom skutku v bode 1 spáchal prečin krádeže spolupáchatel'stvom podľa § 20 Tr.zák. k § 212 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr.zák. a ohľadom skutku v bode 2 spáchal zločin krádeže spolupáchatel'stvom podľa § 20 Tr.zák. k § 212 ods. 1, ods. 3 písm. b), ods. 4 písm. b) Tr.zák. a takto bolo aj prvostupňovým súdom prijaté vyhlásenie obžalovaného, že je vinný. Následne však prvostupňový súd v rozpore s tým vo vyhlásenom rozsudku právnu kvalifikáciu zmenil ohľadom oboch skutkov na jeden pokračovací zločin krádeže spolupáchatel'stvom podľa § 20 Tr.zák. k § 212 ods. 1, ods. 3 písm. b), ods. 4 písm. b) Tr.zák. Taký postup však nie je možný a pokiaľ súd prijme vyhlásenie obžalovaného, že je vinný, ktoré sa vzťahuje ku skutkovej vete, právnej vete a právnej kvalifikácii, súd už nemôže vo vyhlásenom rozsudku urobiť žiadne vecné zmeny alebo doplnenia oproti obžalobe. Odvolací súd pripomína, že obžalovaný práve tým, že na zisťované otázky v zmysle § 333 ods. 3 Tr.por. odpovedal kladne a súd následne prijal vyhlásenie obžalovaného, že je vinný, súhlasil s tým, čo je uvedené v obžalobe aj ohľadom skutku a aj ohľadom právnej kvalifikácie a s tým súvisiacim trestom, ktorý mu hrozil za daný skutok pri danej právnej kvalifikácii. Pri opačnom výklade (teda umožnení súdu robiť zmeny oproti podanej obžalobe napriek

prijatému vyhláseniu obžalovaného, že je vinný) by potom zisťovanie vyššie uvedených skutočností podľa § 333 ods. 3 Tr.por. nemalo svoje opodstatnenie resp. žiadny význam. Pokiaľ bol prvostupňový súd toho názoru, že skutková veta, právna veta alebo právna kvalifikácia nezodpovedá vykonaným dôkazom v prípravnom konaní, mal postupovať tak, že vyhlásenie obžalovaného, že je vinný, nemal prijať, pričom na základe následne vykonaného dokazovania mohol upraviť skutkovú vetu, právnu vetu a právnu kvalifikáciu.

Uvedené pochybenie prvostupňového súdu týkajúce sa výroku o vine však nemohol odvolací súd napraviť pre absenciu podaného odvolania ohľadom tohto výroku, ktoré bolo podané len proti výroku o treste a muselo byť iba konštatované v akademickej rovine.

K právnej kvalifikácii v prípade spáchania trestného činu krádeže vlámaním odvolací súd uvádza, že podľa ustálenej súdnej praxe (R 116/2012-II.) ak si páchatel prisvojí cudziu vec tým, že sa jej zmocní, spôsobí tak malú škodu a spácha čin vlámaním, naplní zákonné znaky zločinu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b) Tr.zák. pri použití § 138 písm. e) Tr.zák. a takéto posúdenie činu jeho podradením pod kvalifikovanú skutkovú podstatu je v pomere špeciality ku kvalifikácii skutku podľa § 212 ods. 2 písm. a) Tr.zák., ktorá sa použije len vtedy, ak páchatel krádežou vlámaním nespôsobí ani malú škodu (§ 125 ods. 1 Tr.zák.). Pritom do tohto rozhodnutia odvolacieho súdu o podanom odvolaní obžalovaného nenadobudla účinnosť žiadna zmena Trestného zákona resp. Trestného poriadku, na ktorú sa odvolával obžalovaný v podanom odvolaní, ktorá by akýmkoľvek spôsobom modifikovala dotknuté zákonné ustanovenia týkajúce sa prejednávanej veci a v tomto ohľade boli teda odvolacie námietky irelevantné.

K odvolaním napadnutému výroku o treste odvolací súd uvádza nasledujúce skutočnosti.

Trestný zákon vo viacerých ustanoveniach upravuje otázku ukladania trestov, a to jednak pri zásadách ukladania trestov, jednak pri úprave jednotlivých druhov trestov. Na jednej strane má trest zabezpečiť ochranu spoločnosti tak, že páchatelovi zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a súčasne iných odradiť od páchania trestných činov, na druhej strane má uložený trest vytvoriť podmienky na výchovu páchatel'a k tomu, aby viedol riadny život, pričom trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou (§ 34 ods. 1 Tr.zák.). Pri určení druhu trestu a jeho výmery má súd prihliadnuť na jednej strane na spôsob spáchania činu, jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce a poľahčujúce okolnosti, na druhej strane na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy, pričom trest by mal postihovať iba páchatel'a tak, aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a blízke osoby (34 ods. 3, ods. 4 Tr.zák.).

Pri ukladaní trestu je potrebné v prvom rade vychádzať zo závažnosti spáchaného trestného činu, ktorá je určená trestnou sadzbou ustanovenou pri jednotlivých skutkových podstatách trestných činov. Jednotlivé trestné činy podľa zákonom ustanovenej trestnej sadzby a formy zavinenia rozdeľuje Trestný zákon na prečiny a zločiny, resp. obzvlášť závažné zločiny. Tomuto rozdeleniu zodpovedá možnosť súdu ukladať rôzne druhy trestov, keďže podľa § 34 ods. 2 a ods. 6 Tr.zák. páchatelovi možno uložiť len taký druh trestu a len v takej výmere, ako je to ustanovené v Trestnom zákone, pričom jednotlivé druhy trestov možno uložiť samostatne alebo aj viac trestov popri sebe, avšak za trestný čin, ktorého horná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody ustanovená v osobitnej časti zákona prevyšuje päť rokov, musí súd vždy uložiť aj trest odňatia slobody.

Trestný čin krádeže podľa § 212 ods. 4 Tr.zák. je úmyselným trestným činom, za ktorý Trestný zákon v osobitnej časti ustanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby prevyšujúcou päť rokov (zákonom ustanovená trestná sadzba trestu odňatia slobody v § 212 ods. 4 Tr.zák. je 3 až 10 rokov), t. j. ide o zločin (§ 11 ods. 1, ods. 2 Tr.zák.). Teda v prípade spáchania tohto trestného činu zákonodarca ustanovil s poukazom na už uvádzané ustanovenie § 34 ods. 6 Tr.zák., že súd musí povinne ukladať trest odňatia slobody, či už vo forme podmieneného odkladu jeho výkonu alebo ako nepodmienečný.

Prvostupňový súd uložil obžalovanému súhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 3 roky a 3 mesiace so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia pri použití § 38 ods. 2 Tr.zák. a zistení jednej poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Tr.zák. a jednej príťažujúcej

okolnosti podľa § 37 písm. m) Tr.zák., pričom bol zrušený výrok o treste uložený obžalovanému trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava V sp.zn. OT/103/2015 zo dňa 28.4.2015.

Odvolačný súd musí konštatovať, že pri takto uloženom treste obžalovanému došlo zo strany prvostupňového súdu napadnutým rozsudkom jednak k porušeniu ustanovenia Trestného zákona, jednak je uložený trest neprimeraný, čo zakladalo dôvody zrušenia rozsudku prvostupňového súdu podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e) Tr.por.

Z pohľadu zisťovania poľahčujúcich a priťažujúcich okolností odvolací súd uvádza, že prvostupňový súd správne u obžalovaného zistil poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Tr.zák., teda že sa obžalovaný priznal k spáchaniu trestného činu a úprimne ho oľutoval, keďže obžalovaný k obžalobe vyhlásil, že je vinný a následne na hlavnom pojednávaní aj oľutoval svoje konanie.

V rozpore so zákonom však prvostupňový súd u obžalovaného zistil priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Tr.zák., teda že obžalovaný bol už za trestný čin odsúdený. Odvolací súd pripomína, že by muselo ísť o odsúdenie pred spáchaním prejednávaneho skutku, čo nie je splnené, keďže obžalovaný bol pred spáchaním skutku odsúdený len trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava V sp.zn. OT/56/2015 zo dňa 5.3.2015, právoplatným dňa 5.3.2015 (pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f) Tr.zák. s pôvodne uloženým podmiennečným trestom odňatia slobody, pričom došlo k následnému rozhodnutiu o neosvedčení a nariadení výkonu trestu odňatia slobody), pričom toto odsúdenie je súčasťou skutkovej vety ohľadom právnej kvalifikácie konania obžalovaného podľa § 212 ods. 3 písm. b) Tr.zák. (odsúdenie za rovnaký trestný čin v predchádzajúcich 24 mesiacoch). Zistenie takej priťažujúcej okolnosti je teda v rozpore s ustanovením § 38 ods. 1 Tr.zák., podľa ktorého na okolnosť, ktorá je zákonným znakom trestného činu, nemožno prihliadnuť ako na poľahčujúcu okolnosť, priťažujúcu okolnosť, okolnosť, ktorá podmieňuje uloženie trestu pod zákonom ustanovenú dolnú hranicu trestnej sadzby, alebo okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby (k tomu primerane R 21/2009). Uvedené pochybenie zakladalo dôvod zrušenia napadnutého rozsudku prvostupňového súdu podľa § 321 ods. 1 písm. d) Tr.por. (napadnutým rozsudkom bolo porušené ustanovenie Trestného zákona).

Z takto nesprávne zistenej priťažujúcej okolnosti potom vyplývalo aj nesprávne zistenie pomeru poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, keďže ich pomer nebol vyrovnaný (ako to nesprávne ustálil v napadnutom rozsudku prvostupňový súd), ale u obžalovaného prevažovali poľahčujúce okolnosti, a preto bolo nutné upraviť zákonom ustanovenú trestnú sadzbu podľa § 38 ods. 3 Tr.zák.

Obžalovanému bol pritom správne ukladaný súhrnný trest, keďže prejednávany skutok obžalovaný spáchal skôr, ako bol súdom vyhlásený odsudzujúci rozsudok za iný jeho trestný čin, za ktorý treba považovať doručenie obžalovanému trestného rozkazu Okresného súdu Bratislava V sp.zn. OT/103/2015 zo dňa 28.4.2015, právoplatným dňa 28.4.2015, ktorý bol prevzatý obžalovaným dňa 28.4.2015 a ktorým bol obžalovaný uznaný vinným zo spáchania prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f), ods. 3 písm. b) Tr.zák. s uložením nepodmiennečného trestu odňatia slobody vo výmere 1 rok so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia (skutok spáchaný dňa 25.4.2015, ktorý spočíval v odcudzení tovaru v obchode so spôsobením škody necelých 71 eur, pričom obžalovaný sa priznal k spáchaniu trestného činu a oľutoval ho) a vo vzťahu k tomuto odsúdeniu ide v prípade prejednávaneho skutku o viacčinný súbeh trestných činov s nutnosťou ukladania súhrnného trestu podľa § 42 ods. 1 Tr.zák. V prejednávanej veci bol súhrnný trest ukladaný s použitím § 41 ods. 2 Tr.zák., keďže došlo dvoma skutkami k spáchaniu dvoch úmyselných trestných činov, z ktorých aspoň jeden je zločinom, pričom v takom prípade sa zvyšuje horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody trestného činu z nich najprísnejšie trestného o jednu tretinu. Pri úprave zákonom ustanovenej trestnej sadzby trestu odňatia slobody sa podľa ustálenej súdnej praxe (R 32/2009) postupuje tak, že najprv musí dôjsť k jej úprave u najprísnejšieho z posudzovaných trestných činov (trestný čin podľa § 212 ods. 4 Tr.zák. s trestnou sadzbou 3 roky až 10 rokov) podľa § 38 ods. 3 Tr.zák. spôsobom uvedeným v § 38 ods. 8 Tr.zák. (ak prevažuje pomer poľahčujúcich okolností, znižuje sa horná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu z rozdielu medzi hornou a dolnou hranicou zákonom ustanovenej trestnej sadzby), čo malo za následok úpravu trestnej sadzby na 3 roky až 7 rokov a 8 mesiacov a až následne dochádza k zvýšeniu hornej hranice takto upravenej trestnej sadzby o jednu tretinu podľa § 41 ods. 2 Tr.zák. (asperačná zásada), pričom v tomto prípade už základom pre zvýšenie je samotná upravená horná hranica trestnej sadzby. Z uvedeného potom vyplýva, že obžalovanému bol ukladaný jeden súhrnný trest v upravenej trestnej sadzby trestu odňatia slobody 3 roky až 10 rokov 2 mesiace a 20 dní.

V osobe obžalovaného ide o osobu, ktorá bola okrem už uvádzaných dvoch odsúdení (Okresný súd Bratislava V sp.zn. OT/56/2015 a sp.zn. OT/103/2015) ešte odsúdená dvakrát v roku 2015 pre prečiny krádeže (v jednom prípade uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, v druhom prípade rozhodnuté o upustení od uloženia súhrnného trestu). Podľa údajov v spise je z hľadiska osobných a rodinných pomerov obžalovaný zamestnaný, slobodný a bezdetný s tým, že obžalovaný sa na odvolacom súde vyjadril, že s priateľkou si chce založiť rodinu. Obžalovaný na hlavnom pojednávaní uvádzal, že skutky spáchal v skratovej situácii z dôvodu zabezpečenia prostriedkov na obživu. Pokiaľ ide o formu zavinenia, obžalovaný konal v priamom úmysle podľa § 15 písm. a) Tr.zák., keďže chcel spôsobom uvedeným v Trestnom zákone porušiť resp. ohroziť záujem chránený Trestným zákonom, a to záujem spoločnosti na ochrane vlastníckeho práva.

Obžalovanému bol ukladaný súhrnný trest, ktorý podľa § 42 ods. 2 Tr.zák. nesmie byť miernejší ako trest uložený skorším rozhodnutím, pričom trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava V sp.zn. OT/103/2015 zo dňa 28.4.2015 bol obžalovanému uložený nepodmienečný trest odňatia slobody. Na základe toho musel byť obžalovanému z pohľadu druhu trestu ukladaný nepodmienečný trest odňatia slobody a uloženiu tohto druhu trestu je dôvodné aj z pohľadu účelu trestu vzhľadom na skutočnosť, že obžalovaný je osobou opakovane odsúdenou pre spáchanie majetkovej trestnej činnosti.

Z pohľadu výmery trestu sa odvolací súd nestotožnil s uloženým súhrnným trestom odňatia slobody vo výmere 3 roky a 3 mesiace v napadnutom rozsudku, ktorý odvolací súd považoval za neprimerane prísny, čo zakladalo dôvod zrušenia rozsudku prvostupňového súdu podľa § 321 ods. 1 písm. e) Tr.por. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje, že v prejednávanej veci bola spôsobená škoda 300 eur a 250 eur a vo veci Okresného súdu Bratislava V sp.zn. OT/103/2015 škoda nepresahujúca 71 eur, a teda už prípadné uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody na samej dolnej hranici trestnej sadzby vo výmere 3 roky by bolo vzhľadom na okolnosti prípadu neprimerané prísne.

Podľa stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR sp.zn. Tpj 55/2016 zo dňa 27.6.2017 (R 44/2017) ak možno páchatelovi trestného činu pri uzavretí a schválení dohody o vine a treste mimoriadne znížiť trest podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr.zák., teda v situácii vopred dohodnutého trestu, možno (teda nie obligatórne) naposledy označené ustanovenie per analogiam a pri použití argumentu a minori ad maius (od menšieho k väčšiemu) použiť aj v prípade uznania viny podľa § 257 ods. 1 písm. b), písm. c) Tr.por. (po prijatí takého vyhlásenia súdom), keďže páchatel (procesne ako obžalovaný) neodvolateľne prijal všetky právne účinky uznania viny dokonca bez toho, aby bolo akýmkoľvek spôsobom predznamenané rozhodnutie súdu o druhu a výške uloženého trestu.

Z odôvodnenia tohto stanoviska vyplýva, že dôvodom použitia analógie je podmienenosť mimoriadneho zníženia trestu oboma procesnými úpravami na rovnakom princípe, ktorý umožňuje obžalovanému vzdať sa dokazovania na hlavnom pojednávaní. Kým v prípade dohody o vine a treste môže takto obvinený získať mimoriadne znížený trest už na základe samotnej dohody, ktorú v opačnom prípade nemusí uzavrieť (v prípade neschválenia dohody súdom sa obvinený vracia do štandardného režimu dokazovania viny v súdnom konaní), v prípade vyhlásenia o vine a jeho prijatia súdom nastanú účinky v zmysle § 257 ods. 5 a ods. 8 Tr.por. To znamená neodvolateľnosť vyhlásenia, nevykonanie dokazovania v rozsahu uznanej viny a obmedzenie opravného prostriedku v tomto rozsahu na dovolanie pre závažné porušenie práva na obhajobu, čo bude prichádzať do úvahy len výnimočne. Je potom namieste, aby súd po prijatí vyhlásenia obžalovaného o vine (rovnako právne rovnocenného vyhlásenia o nepopretí spáchania činu) mal možnosť (nie povinnosť) pristúpiť na báze analógie k mimoriadnemu zníženiu trestu za rovnakých podmienok, ako pri schválení dohody o vine a treste. Dokonca, keďže ide o uznanie viny bez garancie alebo predpokladu určitého (pre obžalovaného priaznivého) rozhodnutia o treste, možnosť mimoriadne znížiť trest je tu ešte dôvodnejšia. Ide o procesnú logiku vzdania sa práva na súdne konanie, v rámci ktorej je vhodné a vecne správne umožniť mimoriadne zmiernenie trestu.

Odvolací súd poukazuje na uvedené stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR sp.zn. Tpj 55/2016 má za to, že v prejednávanej veci boli u obžalovaného splnené všetky dotknuté podmienky na mimoriadne zníženie trestu analogickým použitím ustanovenia § 39 ods. 4 Tr.zák., keďže obžalovaný vyhlásil na hlavnom pojednávaní podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr.por. k obžalobe, že je vinný a zároveň prvostupňový súd na hlavnom pojednávaní také vyhlásenie obžalovaného prijal. Predmetný postup pri ukladaní trestu pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby podľa uvedeného stanoviska

nie je obligatórny, ale fakultatívny (obžalovaný nemá právny nárok na taký postup) a súd by mal v tejto súvislosti zohľadniť najmä účel trestu ustanovený Trestným zákonom, a teda či z pohľadu účelu trestu je dôvodné takým spôsobom postupovať, t. j. ukladať trest pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby.

Odvolací súd v prejednávanej veci zistil, že vzhľadom na už uvedenú skutočnosť ohľadom nižšej výšky spôsobenej škody, účelu trestu zodpovedá uloženie trestu odňatia slobody zníženého o tretinu pod dolnú hranicu upravenej trestnej sadzby trestu odňatia slobody pri analogickom použití § 39 ods. 4 Tr.zák., a to vo výmere 2 roky (teda znížený o jeden rok pod dolnú hranicu upravenej trestnej sadzby trestu odňatia slobody).

Keďže bol obžalovanému uložený súhrnný trest, tak podľa § 42 ods. 2 Tr.zák. bolo zároveň nutné zrušiť výrok o treste uložený obžalovanému súvisiacim skorším rozhodnutím (trestný rozkaz Okresného súdu Bratislava V sp.zn. OT/103/2015 zo dňa 28.4.2015), ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Takto uložený trest je vzhľadom na okolnosti prípadu a osobu obžalovaného, jeho pomery a možnosť nápravy, trestom dostatočným a spravodlivým, naplňujúcim účel trestu z pohľadu individuálnej a generálnej prevencie.

K výroku ohľadom zaradenia obžalovaného na výkon uloženého trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia odvolací súd uvádza, že zo spisu nevyplýva, že by obžalovaný bol pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody za spáchanie úmyselného trestného činu, a preto v otázke zaradenia obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody (vonkajšia diferenciacia) odvolací súd rozhodol v tomto rozhodnutí rovnakým spôsobom ako prvostupňový súd v napadnutom rozsudku.

Zhrnutím odvolací súd uvádza, že pochybenia prvostupňového súdu pri ukladaní trestu obžalovanému mali za následok zrušenie napadnutého rozsudku v tomto výroku a rozhodnutie o tom rozsudkom odvolacím súdom, keďže nové rozhodnutie bolo možné urobiť na podklade skutkového stavu správne zisteného v napadnutom rozsudku. V ostatných výrokoch zostal napadnutý rozsudok prvostupňového súdu nedotknutý.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.